

Témy seminárnych prác

1. Koncept vnútornej morálky práva podľa Lona L. Fullera

- Popíšte rozdiel medzi vnútornou a vonkajšou morálkou práva v podaní L. L. Fullera?
- Prečo sa nazýva Fullerov koncept ako procedurálny právny naturalizmus?
- Akých 8 základných požiadaviek požaduje Lon Fuller od správneho práva, ktoré je hodné nasledovania?
- Súhlasíte s týmito ôsmimi požiadavkami? Doplnili by ste nejaké? Či nebudaj vyhodili?

Odporúčaná literatúra:

FULLER, L.L.: *Morálka práva*. Praha: OIKOYMENH, 1998, s. 48-88.

SOBEK, T., HAPLA, M. a kol. *Filosofie práva*. Brno: Nugis Finem Publishing, s. 58-68.

HOLLÄNDER, P.: *Filosofie práva*. Plzeň: Aleš Čeměk, 2012.

METEŇKANYČ, O. M. Aktuálnosť odkazu Lona L. Fullera a jeho vnútornej morálky práva na legislatívu a právnu prax v Slovenskej republike. In *Acta Facultatis Iuridicae Universitatis Comeniana*, Roč. 39, č. 2 (2020), s. 194-219.

2. Teória jedinej správnej odpovede v podaní Ronalda Dworkina

- Charakterizujte Dworkinovho Herkula! Aké má mať vlastnosti?
- Aké typy štandardov práva rozlišuje Dworkin?
- Popíšte Dworkinove chápanie práva ako integrity!
- Aké miesto majú právne princípy v celkovom systéme práva?
- Zhodnoťte teóriu jedinej správnej odpovede – súhlasíte s ňou? Ak áno, prečo, ak nie, tak prečo?

Odporúčaná literatúra:

DWORKIN, R.: *Když se práva berou vážně*. Praha: OIKOYMENH, 2001, s. 112-171.

DWORKIN, R.: *Ríša práva*. Bratislava: Kalligram, 2014, s. 15-61; 291-339.

COLOTKA, P., KÁČER, M., BERDISOVÁ, L.: *Právna filozofia dvadsiateho storočia*. Praha: Leges, 2016, s. 54-58.

SOBEK, T., HAPLA, M. a kol. *Filosofie práva*. Brno: Nugis Finem Publishing, s. 69-79.

METEŇKANYČ, O. M.: Tak teda ako rozhodovať? Konfrontácia Dworkinovho Herkula so sudcom v chápaní právneho realizmu. In: GÁBRIŠ, T. (ed.). *Sudcovské rozhodovanie. Záruky a prekážky spravodlivého procesu*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2018, s. 196-215.

MÉSZÁROS, T.: Filozof a pápež. In: *Projustice*. 2013. Dostupné na internete: <http://www.projustice.sk/teoria-prava/filozof-a-papez>

SOBEK, T.: *Nemorálné právo*. Praha: Ústav státu a práva, 2010, s. 365-374.

3. Polemika Hart vs. Fuller

- a. Ako prebiehala debata medzi Herbertom Hartom a Lonom L. Fullerom?
- b. Charakterizujte postoje oboch mysliteľov pri problematike významu pojmov a rozlišovania jasných a nejasných prípadov (známy príklad pravidla: zákazu vstupu vozidla do parku).
- c. Otvorená textúra práva v podaní Harta?
- d. Ich postoj k otázke platnosti extrémne nemorálneho práva?
- e. Ktorá pozícia je Vám bližšia? Bližšie rozpracujte!

Odporúčaná literatúra:

HART, H.L.A.: Positivism and the Separation of Law and Morals. In: *Harvard Law Review*, Vol. 71, No. 4, 1958, s. 593-629.

FULLER, L.L.: Positivism and Fidelity to Law: A Reply to Professor Hart. In: *Harvard Law Review*, Vol. 71, No. 4, 1958, s. 630-672.

COLOTKA, P., KÁČER, M., BERDISOVÁ, L.: *Právna filozofia dvadsiateho storočia*. Praha: Leges, 2016, s. 28-51.

SOBEK, T., HAPLA, M. a kol. *Filosofie práva*. Brno: Nugis Finem Publishing, s. 53-68.

SOBEK, T.: *Argumenty teórie práva*. Praha: Ústav státu a práva, 2008, s. 73-83.

METEŇKANYČ, O. M. Aktuálnosť odkazu Lona L. Fullera a jeho vnútornej morálky práva na legislatívu a právnu prax v Slovenskej republike. In *Acta Facultatis Iuridicae Universitatis Comeniana*, Roč. 39, č. 2 (2020), s. 194-199.

4. Radbruchovú formulu či mýtus?

- a. Popíšte historický kontext, v ktorom vznikla Radbruchova formula.
- b. V čom spočíva jej významnosť? Prečo sa dodnes objavuje v učebniciach teórie práva a právnej filozofie?
- c. Identifikujte a analyzujte problematické aspekty Radbruchovej formuly.
- d. Na základe analýzy uveďte vlastný pohľad na Radbruchovu formulu – ako ju vnímate Vy?

Odporúčaná literatúra:

RADBRUCH, Gustav. *O napětí mezi účely práva*. Praha: Wolters Kluwer, 2012. (taká menšia modrá kniha)

BRÖSTL, A. *Právne myslenie 19. – 20. storočia*. Košice: Právnická fakulta UPJŠ v Košiciach, 2011, s. 68-80.

SOBEK, Tomáš. Radbruchův mýtus a Benthamova formule. In *Právnik*. Roč. 150, č. 2 (2011), s. 128-165.

SOBEK, T.: *Nemorální právo*. Praha: Ústav státu a práva, 2010, s. 258-275.

PROCHÁZKA, R., KÁČER, M. *Teória práva*. Bratislava: C.H.Beck, 2019, s. 70-78, 199-204.

5. Povaha nacistického práva – platilo v ňom pravidlo zákon je zákon?

- a. Analyzujte v krátkosti základné právno-filozofické východiská nacistického práva.
- b. Čo si myslíte o tvrdení, že v rámci nacistického práva prevládalo pozitivistické právo? Skutočne platilo známe Radbruchove heslo „zákon je zákon“?
- c. Nešlo naopak skôr o určitú formu právneho naturalizmu? Ak áno, o akú konkrétne išlo? Ak nie, prečo si tak myslíte?

Odporúčaná literatúra:

RADBRUCH, Gustav. *O napětí mezi účely práva*. Praha: Wolters Kluwer, 2012. (taká menšia modrá kniha)

KNAPP, Viktor. *Problém nacistické právní filosofie*. Dobrá Voda: Aleš Čeněk, 2002.

SOBEK, T.: *Právní rozum a morální cit*. Praha: Ústav státu a práva, 2016, s. 111-144.

COLOTKA, P., KÁČER, M., BERDISOVÁ, L.: *Právna filozofia dvadsiateho storočia*. Praha: Leges, 2016, s. 127-187.

METEŇKANYČ, O.M.: Materiálny verus formálny právny štát – mýty a kontroverzie. In *Acta Facultatis Iuridicae Universitatis Comenianae*, Roč. 40, č. 2 (2021), s. 41-63.

6. „Klasický“ právny pozitivismus v podaní J. Benthama a J. Austina

- a. Aké sú základné východiská právneho pozitivismu v podaní J. Benthama a J. Austina?
- b. Popíšte bližšie previazanie pozitivismu a utilitarizmu v podaní Benthama.
- c. Kvantitatívny vs. kvalitatívny utilitarizmus – v čom je základný rozdiel?
- d. Aký mali vplyv s uvedenými myšlienkami na neskoršie obdobie? (netreba sa zameriavať len pokračovanie právneho pozitivismu).

Odporúčaná literatúra:

BENTHAM, J.: *An Introduction to the Principles of Morals and Legislation*. Oxford: Clarendon Press, 1823. Dostupné na internete: <https://oll.libertyfund.org/titles/bentham-an-introduction-to-the-principles-of-morals-and-legislation>

SOBEK, T.: *Právní rozum a morální cit*. Praha: Ústav státu a práva, 2016, s. 43-49.

SOBEK, T.: *Nemorálné právo*. Praha: Ústav státu a práva, 2010, s. 243-251.

SOBEK, T., HAPLA, M. a kol. *Filosofie práva*. Brno: Nugis Finem Publishing, s. 25-52.

BRÖSTL, A. *Právne myslenie 19. – 20. storočia*. Košice: Právnická fakulta UPJŠ v Košiciach, 2011, s. 14-22.

CHOVANCOVÁ, J., GÁBRIŠ, T., KLUKNAVSKÁ, A., METEŇKANYČ, O.M.: *Dejiny právneho a politického myslenia*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2020, s. 79-89.

7. Exkluzívny vs. inkluzívny právny pozitivizmus

- a. Analyzujte východiská oboch prúdov.
- b. V čom sa od seba odlišujú a čo majú spoločné?
- c. Ktorá z uvedených alternatív je Vám bližšia a prečo?

Odporúčaná literatúra:

COLEMAN, J., SHAPIRO, S.: *Oxford Handbook of Jurisprudence and Philosophy of Law*. Oxford: Oxford University Press, 2002, kapitoly č. 3 a 4, ktoré napísali Andrei Marmor (s názvom *Exclusive Legal Positivism*) a Kenneth Einar Himma (s názvom *Inclusive Legal Positivism*).

WALUCHOW, W. J.: *Inclusive Legal Positivism*. Oxford: Oxford University Press, 1994, s. 84-141.

SOBEK, T.: *Nemorálné právo*. Praha: Ústav státu a práva, 2010, s. 276-284.

SOBEK, T.: *Právni myšlení. Kritika moralismu*. Praha: Ústav státu a práva, 2011, s. 381-402.

BRÖSTL, A. *Právne myslenie 19. – 20. storočia*. Košice: Právnická fakulta UPJŠ v Košiciach, 2011, s.

CHOVANCOVÁ, J., GÁBRIŠ, T., KLUKNAVSKÁ, A., METEŇKANYČ, O.M.: *Dejiny právneho a politického myslenia*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2020, s. 89-99, 183-191.

8. Alexyho teória právnych princípov

- a. Podrobne charakterizujte Alexyho chápanie princípov ako „príkazov k optimalizácii“.
- b. V čom sa odlišuje od teórie R. Dworkina o právnych princípov?
- c. Ktorá z uvedených teórií je Vám sympatickejšia a prečo?

Odporúčaná literatúra:

ALEXY, R. Pojem a platnosť práva. Bratislava, KALLIGRAM, 2009, s. 11-24, 60-112.

SOBEK, T., HAPLA, M. a kol. *Filosofie práva*. Brno: Nugis Finem Publishing, s. 79-84.

HOLLÄNDER, P.: *Filosofie práva*. Plzeň: Aleš Čeměk, 2012, s. 197-218.

BRÖSTL, A. *Právne myslenie 19. – 20. storočia*. Košice: Právnická fakulta UPJŠ v Košiciach, 2011, s. 98-117.

GÁBRIŠ, T. Princípy a/alebo zásady? In *Comenius ČASOPIS*, uverejnené dňa 28. marca 2019, dostupné tu: <https://comeniuscasopis.flaw.uniba.sk/2019/03/28/principy-a-alebo-zasady/>

9. Obnova klasického právneho naturalizmu v podaní J. Finnisa

- a. Popíšte základné východiská klasického právneho naturalizmu v podaní J. Finnisa.
- b. Kým všetkým sa inšpiruje J. Finnis v rámci svojej prirodzenoprávnej koncepcie? V čom sa zásadne odlišuje od svojho učiteľa – H. Harta?
- c. Analyzujte sedem základných hodnôt, ktoré môžu byť objektívne stanovené a môžu byť pochopené všetkými osobami (problematika tzv. praktického rozumu).
- d. Uvedte základné ľudské/prirodzené práva, ktoré majú podľa Finnisa absolútny a univerzálny charakter? Prečo je tomu tak?
- e. Aké črty/rysy má podľa Finnisa každý právny systém?

Odporúčaná literatúra:

FINNIS, J. *Prirodzené zákon a prirodzené práva*. Bratislava: Kalligram, 2019, kapitoly č. III. – V, X, XII.

BRÖSTL, A.: ΑΠΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, THOMAS AQUINAS – FINNIS CORONAT OPUS? Obhajoba prirodzeného zákona a prirodzeného práva. In: FINNIS, J.: *Prirodzený zákon a prirodzené práva*. Bratislava: Kalligram, 2019, s. 17-25.

OSINA, P.: *Nová teorie přirozeného práva*. Praha: Leges, 2019, s. 57-166.

SOBEK, T., HAPLA, M. a kol. *Filosofie práva*. Brno: Nugis Finem Publishing, s. 84-90.

OSINA, P.: *Problém nespravedlivého práva v teorii Johna Finnisse*. In: *Studia Iuridica Cassoviensia*. Roč. 4, č. 2, 2016.

10. Obnova klasického právneho naturalizmu v podaní R. Georgea

- a. Popíšte základné východiská klasického právneho naturalizmu v podaní R. Georgea.
- b. O aké tri základné piliere by sa mala opierať každá zdravá spoločnosť podľa Georgea?
- c. George je známy viacerými kontroverznými postojmi. Ako vnímate jeho názory na problematiku homosexuality a pornografie?

Odporúčaná literatúra:

GEORGE, R.: *In Defense of Natural Law*. Oxford: Oxford University Press, 2001, s. 17-30.

GEORGE, R.: *Natural Law and Positive Law*, In: GEORGE, R. (ed.): *The Autonomy of Law*. Oxford: Clarendon Press, 1996, s. 321-334.

GEORGE, R.: *Natural Law*. In: *Harvard Journal of Law and Public Policy*. Vol. 31, No. 1, 2008, dostupné tu: <https://www.dialetico.com.br/wp-content/uploads/2020/10/2.-Robert-George-Natural-Law.pdf>

OSINA, P.: *Nová teorie přirozeného práva*. Praha: Leges, 2019, s. 167-194.

OSINA, P.: Konzervativní teorie přirozeného práva Roberta George. In: *Studia Iuridica Cassoviensia*. Roč. 5, č. 1, 2017.

11. Závaznosť práva v podaní škandinávskych právnych realistov

- Prečo škandinávski právní realisti prirovnávajú právo k (slovnej) mágii?
- V čom spočíva „záväznosť“ práva podľa škandinávskych právnych realistov?
- V čom možno vidieť mnohé podobnosti medzi učením H. Harta a samotnými škandinávskymi právnymi realistami?
- Ako hodnotíte tento právno-filozofický prúd? Má skutočne už patriť len do „múzeá“ jurisprudencie, ako niektorí autori uvádzajú?

Odporúčaná literatúra:

CHOVANCOVÁ, J., GÁBRIŠ, T., KLUKNAVSKÁ, A., METEŇKANYČ, O.M.: *Dejiny právneho a politického myslenia*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2020, s. 116-126.

COLOTKA, P., KÁČER, M., BERDISOVÁ, L.: *Právna filozofia dvadsiateho storočia*. Praha: Leges, 2016, s. 95-110.

HART, H. L. A.: Scandinavian Realism. In: *The Cambridge Law Journal*, Vol. 17, No. 2, 1959, s. 233-240.

SOBEK, T., HAPLA, M. a kol. *Filosofie práva*. Brno: Nugis Finem Publishing, s. 92-118.

METEŇKANYČ, O. M.: Niekoľko úvah k škandinávskemu právnemu realizmu. In: GÁBRIŠ, T. a kol.: *Nedogmatická právna veda. Od marxizmu po behaviorálnu ekonómiu*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 62-78.

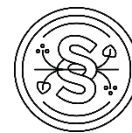
12. „Hunch theory“ alebo tzv. právny intuicionizmus (J. Hutcheson)

- Popíšte, čo to je tzv. „Hunch theory“.
- Môžeme to vnímať ako istý „právny cit“?
- Akú relevanciu pri tomto koncepte má delenie prípadov na tie ľahké a ťažké (tzv. *easy vs. hard cases*)?
- Ako veľmi podľa Vás zohráva v právnej praxi intuícia? Súhlasíte s tvrdením J. Hutchesona, že „sudca v skutočnosti rozhoduje svojim cítením a nie posudzovaním, tušením a nie racionálnym úsudkom.“

Odporúčaná literatúra:

HUTCHESON, J. C.: Judgement Intuitive: The Function of the „Hunch“ in Judicial Decision. In: *Cornell Law Quarterly*, Vol. 14, 1929.

POSNER, R.: *How Judges Think*. Cambridge: Harvard University Press, 2008, s. 93-121.

SOBEK, T.: *Nemorální právo*. Praha: Ústav státu a práva, 2010, s. 175-181.

SOBEK, T.: *Právní myšlení. Kritika moralismu*. Praha: Ústav státu a práva, 2011, s. 319-327.

METEŇKANYČ, O. M.: Právny intuicionizmus. In: KLUKNAVSKÁ, A. – GÁBRIŠ, T. (eds.): *Mýty o práve, mýty v práve*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2018, s. 206-222.

13. Postavenie právnych pravidiel v rozhodovacom procese sudcov prizmou amerických právnych realistov

- a. Porovnaj sociologické vs. psychologické krídlo amerického právneho realizmu.
- b. Charakterizujte skepticizmus voči právnym pravidlám v podaní K. Llewellyna.
- c. Charakterizujte skepticizmus vo vzťahu k faktom v podaní J. Franka.
- d. Ako by ste zhodnotili oba „skepticizmy“ a majú svoju relevanciu aj dnes?

Odporúčaná literatúra:

CHOVANCOVÁ, J., GÁBRIŠ, T., KLUKNAVSKÁ, A., METEŇKANYČ, O.M.: *Dejiny právneho a politického myslenia*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2020, s. 116-126.

COLOTKA, P., KÁČER, M., BERDISOVÁ, L.: *Právna filozofia dvadsiateho storočia*. Praha: Leges, 2016, s. 91-95.

SOBEK, T., HAPLA, M. a kol. *Filosofie práva*. Brno: Nugis Finem Publishing, s. 118-131.

SOBEK, T.: *Nemorální právo*. Praha: Ústav státu a práva, 2010, s. 164-175.

METEŇKANYČ, O. M.: Tak teda ako rozhodovať? Konfrontácia Dworkinovho Herkula so sudcom v chápaní právneho realizmu. In: GÁBRIŠ, T. (ed.). *Sudcovské rozhodovanie. Záruky a prekážky spravodlivého procesu*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2018, s. 196-215.

14. Prediktívna teória práva v podaní O. W. Holmesa Jr.

- a. Charakterizujte prediktívnu teóriu práva. V čom spočívajú jej východiská?
- b. Okrem O. W. Holmesa Jr. akí ďalší teoretici sa venovali tejto koncepcii?
- c. Aké všetky právne a mimoprávne faktory môžu podľa Vás ovplyvňovať rozhodovací proces sudcov?
- d. Aký je Váš postoj k tejto teórii?

Odporúčaná literatúra:

HOLMES, O. W.: *The Path of the Law*. Auckland: The Floating Press, 2009.

CHOVANCOVÁ, J., GÁBRIŠ, T., KLUKNAVSKÁ, A., METEŇKANYČ, O.M.: *Dejiny právneho a politického myslenia*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2020, s. 116-126.

SOBEK, T.: *Právní rozum a morální cit*. Praha: Ústav státu a práva, 2016, s. 19-23, 49-52.

SOBEK, T.: *Nemorální právo*. Praha: Ústav státu a práva, 2010, s. 164-175.

COLOTKA, P., KÁČER, M., BERDISOVÁ, L.: Právna filozofia dvadsiateho storočia. Praha: Leges, 2016, s. 86-95.

SOBEK, T., HAPLA, M. a kol. *Filosofie práva*. Brno: Nugis Finem Publishing, s. 118-131.

15. Marxistická právna teória

- a. Analyzujte v krátkosti základné teoretické a filozofické východiská marxistickej právnej teórie.
- b. Vzťah práva a ideológie v marxistickej právnej teórii.
 - i. Ako chápe (neo)marxistická teória koncept ideológie a aké sú dopady tejto koncepcie na oblasť práva?
- c. Miesto práva v marxistickej „metafore“ základne a nadstavby. (vyberte jednu podotázku!)
 - i. Je právo súčasťou základne (t. j. ekonomicky-spoločenských vzťahov) alebo nadstavby, a teda sa v ňom odrážajú prevládajúce ekonomické vzťahy?
 - ii. Aký je vzťah medzi základňou a nadstavbou? Akým spôsobom interagujú? Je vôbec „metafora“ základne a nadstavby v súčasnosti aktuálna?
 - iii. Rôzne koncepcie vzťahu základne a nadstavby po Marxovi a Engelsovi (napr. Louis Althusser, N. Poulantzas, G.A. Cohen).
- d. MPT v západnom a východnom bloku: prieniky a rozdiely. (vyberte jednu podotázku!)
 - i. Porovnajte západnú marxistickú právnu teóriu so socialistickou (či už československou alebo z iných krajín Východného bloku)
 - ii. Analyzujte právno-filozofické a právno-teoretické diskusie sovietskych právnych filozofov (napr. J. Pašukanis, A. Vyšinskij...)
- e. V čom spočíva kritika fetišizmu práva? Je táto kritika oprávnená? Odôvodnite.
- f. Marxistická kritika ľudských práv/právneho štátu/demokracie
 - i. V čom spočíva(la) marxistická kritika ľudských práv/právneho štátu/(buržoáznej/liberálnej) demokracie? Je táto kritika odôvodnená?
- g. „Právo je na zákon povýšená vôľa vládnucej triedy“. Analyzujte predmetný výrok K. Marxa a F. Engelsa a pokúste sa nájsť argumenty v prospech alebo proti tomuto tvrdeniu.

Odporúčaná literatúra:

VEITCH, S. et al. *Jurisprudence. Themes and Concepts*. London: Routledge, 2018, kapitola 5.

PENNER, J. – MELISSARIS, E. *Textbook on Jurisprudence*. Oxford: Oxford University Press, 2012, kapitola 13.

HUNT, A.: Marxist Theory of Law. In: PATTERSON, D. *A Companion to Philosophy of Law and Legal Theory*. London: Blackwell, 2002, kapitola 23.

HUNT, A. – CAIN, M.: *Marx and Engels on Law*. London: Academic Press, 1979.

O'Connell, P.: On the Human Rights Question. In: *Human Rights Quarterly*, 2018.

Boyd, Ch.: *Can a Marxist Believe in Human Rights?* In: *Critique*, roč. 37, č. 4, 2009.

Tushnet, M.: *The Rule of Law: An Unqualified Human Good?* In: *Yale Law Journal*, roč. 86, č. 3, 1977.

Krygier, M.: *Marxism and the Rule of Law: Reflections after the Collapse of Communism*. In: *Law and Social Inquiry*, roč. 15, č. 4, 1990.

Abel, R.: *Capitalism and the Rule of Law: Precondition or Contradiction?* In: *Law and Social Inquiry*, 1991.

16. Critical Legal Studies

a. Analyzujte nasledujúci argument/východisko CLS:

- i. „Právo/právna ideológia legitimizuje a prispieva k reprodukcii existujúcich nerovností (ekonomických, rasových, rodových...) a vzťahov hierarchie a dominancie.“

b. Neurčitosť práva v kontexte CLS.

- i. Analyzujte problematiku neurčitosti práva v kontexte CLS. Aké sú ich argumenty pre neurčitosť práva a sú tieto argumenty udržateľné?

c. Právo a ideológia/politika v CLS. (vyberte jednu podotázku!)

- i. Je právo nástrojom hegemonických/dominantných skupín na presadzovanie si svojich záujmov (či už ekonomických alebo iných), alebo je možné právo využiť aj na emancipačné ciele?
- ii. Je právo nevyhnutne „politické“? Aký je vzťah medzi právom a politikou v ponímaní CLS?

d. Prečo sa CLS stavala kriticky voči liberálnej právnej teórii?

e. V čom spočívala kritika právneho štátu/ludských práv zo strany CLS? (Vyberte si buď právny štát alebo ĽP)

f. Kennedyho „strata viery“ v právach

- i. Kennedyho „strata viery“ v právach spočíva v tom, že podľa neho práva nie sú samo o sebe progresívne ani regresívne. Jednoducho práva „sú“ a slúžia ako médium, cez ktoré si subjekty presadzujú svoje záujmy (liberálne, konzervatívne, socialistické, atď), t. j. tieto záujmy a preferencie sa snažia pretransformovať do jazyka práv. Súhlasíte s týmto tvrdením? Analyzujte a argumentujte v prospech alebo proti.

g. Analyzujte tzv. „fundamentálnu kontradikciu“, ktorú rozvinul vo svojom diele Duncan Kennedy.

- h. Duncan Kennedy popisoval (americké) právne vzdelanie ako mechanizmus „reprodukcie hierarchií“. Analyzujte jeho kritiku (z článku „Legal Education as a Reproduction of Hierarchy“) a uveďte argumenty v prospech či proti jeho kritike.

Odporúčaná literatúra:

- VEITCH, S. et al. *Jurisprudence. Themes and Concepts*. London: Routledge, 2018, kapitola 15
- SOBEK, T. a kol. *Filosofie práva*. Brno: Nugis Finem Publishing, 2020, kapitola 4.
- PŘIBÁŇ, J.: Kritická právní věda a sociologie práva. In: *Právník*, 2001, roč. 140, č. 12.
- GÁBRIŠ, T. a kol. *Nedogmatická právní veda. Od marxizmu po behaviorálnu ekonómiu*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2017, kapitola 5.
- GORDON, R.: Law and Ideology. *Tikkun* 3(1): 14-87, 1988.
- HUNT, A.: The Theory of Critical Legal Studies. *Oxford Journal of Legal Studies*, Vol. 6, 1986.
- KENNEDY, D., GABEL, P.: Roll Over Beethoven. *Stanford Law Review*, 1984, roč. 36, č. 1.
- TUSHNET, M.: Critical Legal Studies: A Political History. *Yale Law Journal*, 1991, roč. 100, č. 5.

17. Postmoderná filozofia a právo (každá nižšie uvedená podtéma môže byť samotná práca):

- a. Rôzne podoby feministickej kritiky práva:

i. Právny feminizmus medzi esencionalizmom a antiesencionalizmom

1. Popíšte esencionalizmus vo feministickej právnej filozofii a jeho základné druhy (prirodzený esencionalizmus, sociálny konštrukčný esencionalizmus, liberálny esencionalizmus)
2. Popíšte antiesencionalizmus vo feministickej právnej filozofii a jeho základné námietky voči esencionalizmu (zamerajte sa na černošský, lesbický a postmoderný antiesencionalizmus)

ii. Podoby liberálneho feminizmu

1. Vyberte si jednu z nasledovných autoriek/autorov a opíšte ich chápanie liberálnej verzie feminizmu (osobitne v práve/spoločnosti)
 - a. Mary Wollstonecraft
 - b. John Stuart Mill a Harriet Taylor
 - c. Ruth Bader Ginsburg
 - d. Herma Hill Kay

iii. Podoby kultúrneho feminizmu

1. Vyberte si jednu z nasledovných autoriek a opíšte ich chápanie tzv. kultúrneho feminizmu
 - a. Charlotte Perkins Gilman

- b. Carol Gilligan
- c. Robin West
- iv. *Vlastný výber témy/druhu (právneho) feminizmu (napr. radikálny feminizmus, marxistický feminizmus, postmoderný feminizmus, ekofeminizmus, anarchofeminizmus a pod.)*
- b. Kritická rasová teória a právo (vyberte jednu z podotázok, resp. tém!)
 - i. Historický kontext, predstavitelia, základné východiská. Koncept štrukturálnej/systematickej diskriminácie na základe rasy/ethnicity
 - ii. Hnutie *abolish/defund the police* – je spoločnosť bez policajnej moci možná?
 - iii. Väzenský abolicionizmus: utópia či reálna alternatíva?
 - iv. Analyzujte hnutie za rasovú spravodlivosť, ich ciele a požiadavky (napr. BLM...)
 - v. Konzervatívna kritika kritickej rasovej teórie
- c. Kritická rómska teória
- d. Segregácia rómskych detí v oblasti vzdelávania – analýza recentnej judikatúry ESLP/Najvyššieho súdu SR prostredníctvom kritickej rómskej teórie
- e. Afirmatívna akcia v kontexte rasy a pohlavia (vyberte jednu podotázku!)
 - i. Je tzv. pozitívna diskriminácia (dočasné vyrovnávacie opatrenia v zmysle slovenského antidiskriminačného zákona) v súčasnosti legitímnym nástrojom na vyrovnávanie faktických nerovností, či už v kontexte pohlavia/rasy?
 - ii. Filozofická analýza judikatúry ESLP, SDEÚ, či iných najvyšších súdnych autorít k „pozitívnej diskriminácii“.

Odporúčaná literatúra:

Abolish/Defund the Police:

- <https://www.themarshallproject.org/records/3382-police-abolition>
- <https://www.newyorker.com/news/our-columnists/the-emerging-movement-for-police-and-prison-abolition>
- <https://harvardlawreview.org/2023/02/pessimistic-police-abolition/>
- <https://www.npr.org/sections/codeswitch/2020/06/03/457251670/how-much-do-we-need-the-police>

RADAČIČ, I.: Feministické právne teórie. Dostupné na: <http://diskriminacia.sk/feministicke-pravne-teorie/>.

HAVELKOVÁ, B.: K čemu jsou feministická/genderová právní studia? Dostupné na: https://jinepravo.blogspot.com/2013/04/k-cemu-jsou-feministic Kagenderova_21.html?m=1.

ŠIMÁČKOVÁ, K. – HAVELKOVÁ, B. *Mužské právo. Jsou právní pravidla neutrální?* Praha: Wolters Kluwer, 2020, kapitola 1-2.

ŠOLTYS, D.: *Prí(r)učka právneho feminizmu: Pojem, charakteristika, znaky, vývoj a podoby právneho feminizmu*. Dostupné na: <https://unibook.upjs.sk/sk/pravnicka-fakulta/1756-prirucka-pravneho-feminizmu-pojem-charakteristika-znaky-vyvoj-a-podoby-pravneho-feminizmu>

GÁBRIŠ, T. a kol. *Nedogmatická právna veda. Od marxizmu po behaviorálnu ekonómiu*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2017, kapitola 6-7.

BERDISOVÁ, L.: Kopernikovský obrat cez feministickú teóriu práva. *Právny obzor*, 105, 2022, č. 5, s. 405 – 419.

MINDA, G.: *Postmodern Legal Movements: Law and Jurisprudence At Century's End*. New York: New York University Press, 1995, kapitola 7 a 9.

18. Vlastná právno-filozofická téma po odsúhlasení vyučujúcim (je dôležité si sformulovať tézu, ktorá sa bude skúmať).